

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, Sdružení 1080

Sdružení 1080, 140 00 Praha 4 - Nusle

Identifikátor školy: 600 037 347

Termín konání orientační inspekce: 21. – 24. leden 2003

Čj.:	010 0039/03-5107
Signatura:	oa4cw123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvková organizace, zřízená Městskou částí Praha 4. V souladu se zřizovací listinou je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Sdružuje základní školu (s kapacitou 500 žáků), školní družinu (150 žáků) a školní jídelnu (400 jídel). K datu 30. 9. 2002 vykazala 372 žáků v 17 třídách a 120 dětí v 5 odděleních školní družiny. Poskytuje základní vzdělání podle vzdělávacího programu Základní škola.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v 1. – 3. ročníku komplexně, ve 4. – 9. ročníku v předmětech nebo jejich skupinách vybraných ze společenskovední a přírodovědné oblasti vzdělávání.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

V šesti třídách 1. – 3. ročníku vyučuje šest třídních učitelek s odbornou a pedagogickou způsobilostí (dále OPZ) pro první stupeň. Na výuce některých předmětů participují další tři učitelky (dvě s OPZ pro I. stupeň, jedna pro II. stupeň). Přírodovědu ve 4. – 5. r. vyučují čtyři učitelky, tři s OPZ pro I. stupeň, jedna pro II. stupeň. Přírodopis, fyziku, chemii a praktické činnosti na II. stupni vyučují dvě učitelky s OPZ pro II. stupeň. Český jazyk, dějepis a občanskou výchovu na II. stupni vyučuje sedm učitelek s OPZ pro II., respektive pro III. stupeň.

Ředitelka je ve funkci od roku 1998. Jejím hlavním záměrem je budování otevřené školy s partnerskými vztahy a systematické nahrazování stereotypní frontální výuky moderními vyučovacími postupy, především kooperativním vyučováním a v souvislosti s postupným zlepšováním materiálního vybavení (počítače, knihovna) také rozvojem práce žáků s informacemi. Tuto koncepci postupně a zvláště na prvním stupni úspěšně realizuje. Vytvořila účinnou organizační strukturu s jasně vymezenými kompetencemi vhodně vybraných vedoucích pracovníků, se systémem pravidelných porad s jednotlivými, funkčně strukturovanými skupinami zaměstnanců a s účelně ustavenými poradní orgány. Uplatňuje demokratický styl řízení, při kterém optimálně využívá schopností a předpokladů jednotlivých pedagogů. Vlastní angažovaností, pomocí pozitivních vzorů výrazných osobností a přesvědčivou argumentací se jí daří vést i ostatní. V případě potřeby se nevyhýbá ani personálním změnám. Výrazným motivujícím faktorem je rovněž další vzdělávání učitelů, systematicky zaměřené na potřeby školy, zejména na metody výuky a komunikační dovednosti. Zvláštní pozornost je při tom věnována rozvoji programu Začít spolu a individuálnímu vzdělávání různého zaměření, které souvisí s odborností jednotlivých učitelů (regionální přírodovědné znalosti, práce se žáky v terénu, ekologické aspekty, nové odborné poznatky a nové zákony; učitelka chemie absolvovala školení o ukládání a evidování nebezpečných látek). Pedagogové se rovněž účastní kurzů pro práci s počítači.

K úspornému a efektivnímu řízení školy přispívá promyšlený systém racionálního, hierarchizovaného plánování a přehledně vedená dokumentace. Priority jsou jasně vymezeny a

při organizování výchovně vzdělávacího procesu a při ukládání úkolů sledovány, aniž jsou opomíjeny další oblasti. Vnitřní řád školy účelně reguluje výchovně vzdělávací proces a je v souladu s příslušným právním předpisem.

Pedagogická rada, metodická sdružení a předmětové komise plní svou roli poradních orgánů ředitelky v klíčových oblastech plánování a organizace výuky, hodnocení žáků a výsledků vzdělávání. Nová výchovná poradkyně, která je zároveň školní psycholožkou, začala vytvářet systém výchovného poradenství, který zahrnuje i komplexní přístup k dětem se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU). Jeho těžištěm je zejména tvorba kvalitních individuálních vzdělávacích plánů a speciální pedagogická péče v korekčních skupinách. Supervize (nebo kontrola) plnění individuálních programů těchto dětí ve výuce jednotlivých učitelů zatím vytvořena není.

Informační systém je účinný a přispívá k efektivnímu řízení školy. Kromě tradičních prvků (třídní schůzky, žákovské knížky, týdenní plány apod.) využívá i moderní technologie (kvalitní webové stránky školy) a umožňuje přenos informací mezi všemi zúčastněnými. Materiály vydávané školou (např. výroční zpráva) mají vysokou vypovídací hodnotu. Této úrovni však nedosahují některé nekonkrétní zápisy v žákovských knížkách. Prezentace školy na veřejnosti je uměřená, vkusná, působí pravdivě a přitažlivě. Rozvoji spolupráce s rodiči je věnována přiměřená pozornost, stejně jako aktivitě žákovského parlamentu. Kontakty školy s různými partnery a obecně s veřejností jsou účelné a pomáhají plnit její socializační a formativní funkci. K tomu přispívají i vhodně zvolené celoškolské projekty.

Ředitelka a její zástupce dobře znají kvalitu práce jednotlivých pedagogů i její další perspektivu. To se potvrdilo při společných hospitacích a rozborech hodin s inspektory.

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Areál školy svou polohou, rozměry a uspořádáním navozuje atmosféru klidu a účelnosti. Výzdoba je vkusná, střídmá, vystavované materiály a žákovské práce vhodně dokumentují různé školní aktivity.

Třídy 1. – 3. ročníku jsou vybaveny většinou novým žákovským nábytkem, jehož variabilní uspořádání většinou poskytuje dostatek prostoru pro různé formy vyučování. Třídy jsou vyzdobeny nástěnnými didaktickými obrázky, jejichž dekorativní funkce někdy dominuje nad funkcí didaktickou, a dětskými výtvy. Mezi nimi převažují práce výtvarné, jiné jsou prezentovány spíše sporadicky. Přes uvedené dílčí nedostatky je prostředí tříd příjemné, podnětné a z chování dětí je patrné, že se v něm cítí dobře nebo je alespoň akceptují. K tomu přispívá i vhodný režim vyučování, který respektuje potřeby mladšího školního věku. Další didaktický materiál, který mají učitelky v kabinetu, je z velké části tvořen již letitými pomůckami, jejichž využitelnost je minimální. Učitelky však ve sledované výuce nevyužily ani disponibilní moderní techniku a spolehly se na zdroje z učebních textů a na tabuli, jen minimální uplatnění našly pomůcky žákovské (počítadla). Rezervy jsou rovněž ve využívání hudebních nástrojů i mimo hudební výchovu. Děti se specifickými poruchami učení neměly pomůcky, které zmiňuje jejich individuální vzdělávací plán. Naproti tomu věnovaly učitelky pozornost a práci přípravě vlastních pomůcek, nejčastěji nakopírovaných pracovních listů, připravovaných podle aktuálních vzdělávacích potřeb dětí. Učebnice a učební texty používané k výuce vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu (včetně těch, které slouží k výuce počátečního čtení genetickou metodou) s tím, že vyžadují tvůrčí přístup učitele.

Pro fyziku a chemii je určena moderní pracovna, vybavená rozvodem plynu a elektrického proudu do demonstračního i žákovských stolů, videem a skříněmi pro uložení části pomůcek. Další pomůcky jsou v oddělených kabinetech, do kterých je vstup jak z chodby, tak přímo z učebny. Pro nedostatek prostoru byla zrušená přírodopisná pracovna, výuka přírodopisu proto probíhá v kmenových učebnách, všechny pomůcky jsou uloženy v kabinetu. Absence pracovny je částečně kompenzována pracovními místy pro učitelé, která je umístěna v samostatném pavilonu na školním pozemku. Ta, spolu s pozemkem a moderní, účelně vybavenou počítačovou pracovnou, je využívána v předmětu praktické činnosti. Používané učebnice, všechny v jednotných řadách, mají schvalovací doložku MŠMT. K procvičování učiva a pro laboratorní práce slouží pracovní sešity a materiály připravené učiteli. Převážně klasické pomůcky většinou odpovídají požadavkům učebních osnov. Jejich množství je přiměřené, i když poněkud nevyrovnané. V oblasti tradičních pomůcek určených k demonstraci i pro tvorbu žákovských dovedností je dostatečné, kdežto v moderních pomůčkách omezené (např. transparenty, videokazety). Pro sledované předměty je k dispozici audiovizuální technika, učitelé ji však málo využívají. Hlavním důvodem tohoto nedostatku jsou nutné organizační přesuny (video je pouze v některých učebnách). Vybavení školy pro přírodovědné předměty při vhodné volbě odpovídajících forem a metod práce umožňuje realizovat požadavky schválených učebních osnov.

V kabinetu českého jazyka jsou v potřebném množství nástěnné gramatické tabule, jazykové příručky, různé učebnice, slovníky, audio i videokazety. K dispozici je i potřebná didaktická technika. Část fondu (např. některé příručky nebo diapozitivy) je již staršího data, ale většinou dosud využitelná. K procvičování učiva slouží pracovní listy nebo texty, které připravují učitelé.

V moderní počítačové pracovně je k dispozici jednak trvalé připojení k internetu, jednak pestrá paleta didaktických programů, které pokrývají všechny vzdělávací oblasti.

Nedávno nově upravená a vybavená školní knihovna obsahuje cca 2000 svazků, především beletrii pro mládež a naučné publikace; učitelům je určen malý výběr odborné a pedagogické literatury. Disponuje dvěma počítači připojenými k místní síti se stálým připojením na internet, kopírkou, televizorem a videem. Funkční prostorové řešení a esteticky velmi podnětné prostředí vytvářejí velmi dobré podmínky pro práci s knihou a informacemi, pro vyučování literatury, eventuálně i dalších předmětů. Pro žáky je stanovena pravidelná výpůjční doba, příslušná dokumentace je řádně vedena.

Pro dějepis a občanskou výchovu má škola dostačující soubor (zčásti starších) historických map, naučnou literaturu, obrazové materiály, atlasy a hmotné pomůcky. Učitelky pořizují pro výuku vlastní audio i videonahrávky, připravují žákům pracovní listy a další materiály.

Při sestavování rozvrhů se přihlíží k optimálnímu využití odborných pracoven. Jejich provoz vychází ze schváleného a zveřejněného řádu. V pracovně fyziky a chemie je hasicí přístroj, v kabinetě vybavená lékárnička a pracovní pláště pro všechny žáky.

Standardní tělocvična má běžné, zčásti již opotřebované vybavení, pro potřeby žáků 1. – 3. r. však zcela dostačuje. Členitý školní pozemek s atraktivní horolezeckou stěnou, hřištěm, prolézačkami, skluzavkou apod. poskytuje za příznivého počasí dostatek možností pro spontánní i řízenou tělovýchovnou aktivitu a pro plnění osnov předmětu praktické činnosti.

Využívání materiálních zdrojů ředitelka kontroluje namátkově, v rámci hospitací. Požadavky na materiální vybavení předkládají vedení školy jednotliví učitelé nebo vedoucí metodických orgánů. Vybudováním moderní počítačové pracovny a útulné knihovny se ředitelce podařilo naplnit jednu z hlavních koncepčních priorit.

Materiálně – technické podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Plnění vzdělávacího programu

Škola naplňuje zvolený vzdělávací program. Sledování jeho poznávacích a zejména hodnotových cílů je efektivně podpořeno implementací programu Začít spolu ve třídách 1. – 3. ročníku. Týdenní časové dotace jednotlivých předmětů jsou v souladu s učebním plánem, rozvrh hodin dodržuje psychohygienické zásady. Témata probíraná ve sledované výuce byla v souladu s osnovami. Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem a věrohodně dokládá průběh vzdělávání a naplňování osnov. Dílčím nedostatkem je, že podle zápisů v třídní knize IX. třídy ve školním roce 2001-2002 byla výuka dějepisu v 9. ročníku ukončena rokem 1945. Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mají potřebné náležitosti a vytvářejí dostatečný rámec pro individuální vzdělávání jednotlivých žáků podle typu a rozsahu jejich postižení. Konkrétní naplňování těchto programů jednotlivými vyučujícími však není vždy důsledné.

Vedení školy kontroluje plány učitelů, sleduje práci metodických orgánů, hospituje ve vyučování, kontroluje písemnosti žáků, pracuje s podněty žáků a rodičů. Značnou pozornost věnuje rovněž vyhodnocování výsledků vzdělávání. Navzdory této komplexní kontrolní činnosti byl inspektory zjištěn dílčí nedostatek v plnění osnov dějepisu.

Škola naplňuje zvolený vzdělávací program.

Průběh a výsledky vzdělávání v 1. – 3. ročníku

Předpoklady pro kvalitní vyučování jsou vytvořeny odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí všech třídních učitelek, jejich zkušenostmi a zvláště výrazně také jejich angažovaností v metodice programu Začít spolu. Výuka je organizována běžným způsobem, základním prvkem je vyučovací hodina příslušného předmětu. Ve třídách Začít spolu je tato organizace doplněna o centra aktivit, kdy se různé skupiny žáků zabývají obsahem různých předmětů. V 1. a 2. r. v těchto třídách pomáhají třídním učitelkám asistentky. Výraznou osobností a pozitivním vzorem je třídní učitelka III. B.

Ve výuce se rovnoměrně uplatňuje frontální i kooperativní forma vyučování, individualizovaná výuka je zastoupena okrajově a společně se skupinovou integrací v korekčních skupinách se zaměřuje na děti se specifickými poruchami učení. Obě základní formy vyučování jsou aplikovány jak v běžných třídách, tak ve třídách Začít spolu. Některým učitelkám je bližší tradiční, transmisivní způsob výuky (I.A), jiným inkluzivní vyučování, založené na strategii spolupráce (III.B), celkově však převažuje trend ke zkoušení a rozvíjení metod, které podněcují dětskou zvědavost a podporují vzájemnou komunikaci a spolupráci. K aktivitě dětí přispívá metodická pestrost výuky a časté střídání činností včetně účelného zařazování práce mimo lavice. Zvolené metody při tom většinou vycházejí z obsahu vzdělávání, vztahují se ke konkrétním dětem a nejsou zařazovány samoúčelně. Zajímavým a poměrně ojedinělým jevem je uplatňování genetické metody čtení ve všech sledovaných třídách.

Výuka byla věcně a s výjimkou drobných nepřesností i didakticky správná. Přestože většinou měla i přiměřenou materiální podporu, lze její názornost ještě stupňovat a více přibližovat mentalitě mladších žáků.

Motivace žáků tohoto věku je dána především jejich vztahem k učitelkám a zároveň stylem výuky, který jim poskytuje příležitosti k osobnímu uplatnění. Větší zájem proto zpravidla projevovaly děti ve třídách Začít spolu, případně ve fragmentech výuky, které se tomuto pojetí blížily. Učitelky mají u dětí většinou přirozenou autoritu, umocněnou jejich upřímným zájmem

a autentickým, otevřeným vystupováním. Ve výuce proto převažuje atmosféra bezpečí a důvěry, která dětem umožňuje soustředit se bez obav na probírané téma.

Při hodnocení žáků jsou učitelky taktní a objektivní, jejich snahou je poskytovat dětem účinnou zpětnou vazbu. Při tom využívají různých forem hodnocení včetně sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. Spíše okrajově se objevuje nevhodné srovnávání výkonů založené na zbytečném soutěžení formálně vytvořených družstev. Klasifikace je přiměřená věku dětí, její četnost odpovídá období a zastoupení předmětů v učebním plánu.

Sledované výkony, práce a projevy dětí svědčí o naplňování poznávacích a hodnotových cílů zvoleného vzdělávacího programu.

Vzdělávání v 1. – 3. ročníku je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů fyzika, chemie, přírodověda, přírodopis a volitelný předmět seminář a praktikum z přírodovědných předmětů

Časově-tematické plány respektují osnovy a učebnice, jsou upraveny s ohledem na týdenní časovou dotaci předmětu v ročníku. Jsou v nich odpovídající témata z chování obyvatel za mimořádných situací i témata k volbě povolání. Témata volitelného předmětu seminář a praktikum z přírodovědných předmětů navazují na předmět chemie se zřetelnou preferencí tvorby žákovských dovedností. Vyučující plánují i laboratorní práce, vycházky, exkurze a v případě využití didaktické techniky v jiné učebně i stěhování. Sledování mezipředmětových vztahů a ekologických problémů dokládají náměty plánovaných ročních projektů (např. „Lidské tělo“ - předměty přírodopis a výtvarná výchova, „Ekosystém“ - přírodopis a zeměpis, „Slavné osobnosti přírodních věd a matematiky“ - přírodopis, matematika, informatika).

Oborová komise sdružuje všechny předměty přírodních věd, matematiku a praktické činnosti. Koordinuje plánování výuky, organizaci soutěží a navrhuje doplnění pomůcek. Škola organizuje každoročně vlastní přírodovědnou soutěž „10 stupňů ke zlaté“ a v některých školních rocích připravuje menší počet žáků na fyzikální a chemickou olympiádu.

Úvodní motivace sledovaných hodin se většinou omezila na oznámení jejich cíle, výjimečně se objevilo vyprávění emotivně laděného zážitku. Průběžnou motivací byly časté demonstrační i žákovské pokusy, vyhledávání informací a žákovské referáty. Učitelky často chválily, ale téměř chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Klasifikace obsažená ve výběru žákovských knížek početně odpovídala uplynulému období školního roku.

Všechny sledované hodiny byly promyšlené a připravené v souladu s osnovami a s představou učitelek. Převažovalo frontální vyučování a řízený rozhovor kombinovaný s prací ve skupinách. Pozitivem většiny hodin byla systematická práce se žáky při tvorbě dovedností (práce s informacemi, žákovské pokusy, práce žáků s modely molekul). Častým nedostatkem ale byla skutečnost, že vyučující nenechaly žáky samostatně nebo ve skupině objevovat a formulovat poznatky, ale říkala jim, co pozorují. Žáci rovněž nebyli účastni při vyhodnocování práce skupin. S přednesenými referáty učitelky dále pracovaly, jejich zadání a přednesení přímo souviselo s probíraným učivem, proto byly přínosem nejen pro jejich autory. V závěru hodin se většinou nepodařilo diskutovat o dosažených cílech ani shrnout učivo. Domácí úkoly byly zadávány přiměřeně rozsahem i náročností.

Charakter vyučování podporoval rozvoj komunikačních dovedností žáků, a to hlavně při laboratorních pracích, řešení problémových otázek a skupinové žákovské práci. Žáci otevřeně vyjadřovali své názory. V přírodovědě celkové vlídné atmosféře napomáhaly i krátké relaxační chvilky.

Vzdělávání ve skupině předmětů je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura na druhém stupni

Všechny čtyři učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé, zúročují svou dlouholetou praxi a zkušenosti, ale i podněty současné pedagogiky. Roční plánování i aktuální příprava výuky jsou pečlivé a promyšlené. Časově tematické plány jdou v různé míře a kvalitě nad pouhý výčet učiva a reflektují i cílové kompetence, mezipředmětové vztahy a didaktickou i materiální podporu vyučování.

Obvyklý motivační úvod seznamoval žáky s programem a cíli vyučování. Opakovací gramatická, pravopisná nebo stylistická cvičení navazovala na předchozí učivo a žáci měli možnost porovnávat a hodnotit dosažené výsledky své vlastní i svých spolužáků. Učitelky je hodnotily bezprostředně po provedeném výkonu, adresně a objektivně, vždy s pozitivně motivačním zřetelem. Motivující pochvala byla častá a vždy zdůvodněná. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách byla vyvážená vzhledem k jednotlivým složkám předmětu i podílu hodnocení písemného a mluveného projevu. Písemné práce jsou opravovány pečlivě. Analýza chyb slouží učitelům jako zpětná vazba pro další plánování a organizaci výuky.

Organizace vyučování byla založena na principu variability metod a forem, nejlépe vyhovujícím obsahu a cílům vyučovacích celků, aktivní účasti žáků ve výuce i aktuálnímu stavu jednotlivých tříd. Frontální vyučování se střídalo se skupinovou a samostatnou prací, při níž se učitelka také individuálně věnovala pomalejším žákům. Různost činností členila strukturu vyučovací hodiny a navozovala relaxační momenty, které pozitivně působily na psychohygienu výuky. Prvky globální výuky všech složek předmětu, využívání dalších zdrojů informací a životních zkušeností dětí, práce s chybou, inscenační metody – to vše podporovalo aktivitu a kreativitu dětí. Jistým dílčím nedostatkem byly spíše jednorázové organizační a situační problémy, které se negativně odrazily ve strukturování výuky, v účinnosti zvolených metod a v motivaci žáků. Ve výuce se kromě učebnic a příruček uplatnily pracovní listy i vlastní práce žáků.

Uvedený převažující styl vyučování pozitivně ovlivnil i rozvoj komunikačních dovedností dětí, obohacování jejich slovní zásoby a výběr vhodných jazykových prostředků. Zejména v literární výchově a ve slohu prezentovali žáci své zkušenosti a názory, navzájem je porovnávali a diskutovali o nich. Ne všichni se však dovedou výstižně a kultivovaně vyjádřit. O vlídnou, místý až úsměvnou atmosféru sledovaného vyučování se zasloužil především vstřícný přístup učitelek, jejich schopnost přiblížit se dětskému vidění světa a dětským zájmům. Ojedinele však vybočilo chování jednotlivců z dohodnutých a respektovaných pravidel komunikace.

Vzdělávání je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů dějepis a občanská výchova

Dějepis vyučují dvě, občanskou výchovu čtyři učitelky. Eventuální absence odborné způsobilosti v občanské výchově ovlivňuje kvalitu vyučování jen zcela nepatrně. Naopak podstatnými faktory v obou předmětech jsou osobnostní dispozice, míra pedagogické zkušenosti, schopnost organizovat výuku a efektivně komunikovat s dětmi. Od nich se následně odvíjí i přemýšlení nad obsahem vyučování, stanovení jeho cílů, volba a realizace vhodných vyučovacích metod.

Problémem dlouhodobého plánování je rozložení dějepisného učiva v jednotlivých ročnících. Vypracovaný časově-tematický plán učiva dějepisu v 9. ročníku opomíjí učivo nejnovějších a

soudobých dějin po r. 1945 stanovené osnovami. (K analogické situaci došlo již ve školním roce 2001/2002, kdy vyučování dějepisu končilo rokem 1945.) Aktuální plánování se řídí převážně učebnicemi; to ovšem nepřispívá k vyrovnání časového skluzu v některých ročnících a vede k neefektivnímu využívání vyučovací doby. Naopak výrazným kladem plánování v občanské výchově je její organické propojení s rodinnou výchovou, které je velmi vhodným příkladem uplatnění transversálních vztahů i mezi dalšími předměty; časově tematické plány jdou v různé míře a kvalitě nad pouhý výčet učiva a reflektují i cílové kompetence, mezipředmětové vztahy a didaktickou i materiální podporu vyučování. Jejich organickou součástí jsou i ročníkové projekty (Junior Achievement, Cesta za předky, Volba povolání).

V občanské výchově motivovaly učitelky žáky především programem vyučovací jednotky, koncipovaným se zřetelem k obsahu a cílům vyučování tak, aby byl pro žáky co možná zajímavý a stimuloval je k aktivní činnosti. Motivační hodnocení bylo nedílnou součástí výuky, i když klasifikace zaznamenaná ve sledovaném výběru žakovských knížek byla někdy pod úrovní přijatelného minima.

Motivace ve sledovaném dějepisném vyučování vycházela téměř výhradně z pouhého oznámení programu výuky. Nevýrazné průběžné hodnocení žáky většinou nepovzbuzovalo. Klasifikace, zaznamenaná ve sledovaném výběru žakovských knížek, byla přiměřená časové dotaci předmětu i uplynulé části školního roku a měla zčásti i motivační charakter (činnost v hodině).

Organizace sledované výuky obou předmětů spočívala především v týmové práci skupin. Bylo však zřejmé, že některé učitelky dosud nemají formy skupinového vyučování ještě zvládnuty a často sklouzávaly k frontálnímu vyučování s převahou své vlastní činnosti nad činností žáků. Příznivější se v tomto ohledu jevila situace v občanské výchově, ve vzájemné kooperaci žáků při zpracování zadaného aktuálního tématu (drogy, prezident). Žáci ze získaných materiálů zjišťovali a třídili informace, hodnotili je a na jejich základě formulovali své názory a postoje.

Prezentace nového dějepisného učiva postrádala kompaktnost, konkrétnost, dynamiku i zajímavost. Soustředila se převážně na historická fakta, opomíjela vzájemné vztahy, příčiny a důsledky historických jevů. Ve výkladu byla užita bez bližšího vysvětlení i neadekvátní terminologie (VŘSR). Téma často nedospělo k shrnutí a závěrům. Učivo nezvládnuté z časových důvodů se přenášelo na domácí přípravu dětí.

Nesporným kladem byla práce s historickou mapou, obrazovým materiálem, literaturou a dokumentem, ve výuce však postrádala žádoucí efekt.

Zájem i znalosti projeví žáci výrazněji v občanské výchově. Dějepisné vědomosti měly spíše charakter zapamatovaných izolovaných fakt, jen zřídka uváděných ve vzájemnou souvislost. Jen část sledovaného vyučování podporovala rozvoj komunikačních dovedností a názorovou toleranci dětí. Ve vyšších ročnících negativně ovlivnilo nekultivované chování žáků, výjimečně až téměř nezvladatelné, celkový průběh vyučování. Někteří až okázale ignorovali dohodnutá pravidla vzájemné komunikace a snažili se provokovat.

Výuka občanské výchovy byla výrazně lepší než výuka dějepisu.

Vzdělávání ve skupině předmětů je průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti

Předmět vyučuje jedna učitelka, jejíž odborné předpoklady a schopnosti garantují kvalitu aktuální přípravy výuky. Do čtyřletého učebního plánu výuky škola zařazuje ty tematické celky, pro které má vhodné materiálně-technické i personální podmínky. V konkrétních plánech výuky v 6. – 9. ročníku to je práce s počítačem, pěstitelské práce a práce s technickými

materiály. Protože škola nemá školní dílnu, jsou z posledního uvedeného okruhu zařazeny jen některé dovednosti (tvorba technického náčrtu a čtení jednoduchého technického výkresu). Velký počet žáků ve skupinách v šestém, sedmém a osmém ročníku je náročný na organizační schopnosti pedagožky, realizace individuální pomoci při tvorbě žakovských dovedností je proto obtížnější. Vedení školy tento problém částečně kompenzuje přítomností dalšího pracovníka při práci na počítačích.

Prvotní motivace žáků ve sledovaných hodinách spočívala v samotném výběru témat. Průběžně je motivovalo řešení problému, společná kontrola a pochvalné hodnocení dosažených výsledků.

Vyučování při probírání tématu pěstitelství využívalo vědomostí, které žáci získali v jiných oblastech vzdělávání a umožňovalo tvorbu pracovních dovedností a návyků. Při práci na počítačích pedagožka vhodně využívala znalostí a dovedností těch žáků, kteří je získali na domácích počítačích. Organizace vyučování, užití metody i pracovní tempo byly správně voleny vzhledem ke stanovenému programu i k počtu přítomných žáků: např. skupinová práce (vegetativní množení a přesazování pokojových rostlin), výklad kombinovaný se skupinovou prací (práce s počítačem). Efektivitu tvorby žakovských dovedností při práci s počítačem v některých částech vyučování částečně brzdila nutnost práce dvou žáků na jednom počítači.

Vyučování probíhalo ve velmi příjemné atmosféře a v dobré vzájemné komunikaci. Tomu napomáhá také skutečnost, že učitelka žáky dobře zná.

Vzdělávání je velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání škola zjišťuje promyšleným systémem vlastních i vnějších evaluačních nástrojů. Pravidla hodnocení a klasifikace žáků jsou kodifikována účelným a výstižným klasifikačním řádem. Znalosti žáků jsou ověřovány řadou testů a srovnávacích písemných prací (evaluační testy z českého jazyka ve vybraných ročnících, srovnávací testy běžných tříd a tříd Začít spolu, test všeobecných znalostí, zkoušky nanečisto z českého jazyka a matematiky, pořádané ve spolupráci se čtyřmi školami v obvodu, analýza běžných prací žáků, celorepublikové srovnávací testy KALIBRO v 7. r.). Výsledky vzdělávání se projevují i v účasti žáků v nejrůznějších soutěžích, projektech a veřejných vystoupeních. Zjištěné údaje škola analyzuje a výsledky jsou používány jako východisko pro stanovení dílčích priorit a zaměření výuky jednotlivých předmětů.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou jsou věrohodné a dokládají úspěšné plnění zvoleného vzdělávacího programu.

POZNÁMKA

Dotazníkové šetření úkolu *Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách*

V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků a Česká školní

inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí učitelé fyziky a žáci jedné vybrané třídy. Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelé, kteří se dobrovolně zapojili do výzkumu, mohli odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje, související s výzkumným šetřením, nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. 19Z-39/2002 ze dne 24. dubna 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 1915/ZŠ s účinností od 1. září 1999
3. Organizační řád
4. Personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků
5. Vnitřní řád školy, klasifikační řád
6. Výkaz Škol MŠMT V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2002
7. Rozvrh hodin
8. Vybrané třídní knihy
9. Vybrané třídní výkazy a katalogové listy žáků
10. Osobní dokumentace vybraných integrovaných žáků
11. Záznamy z pedagogické rady
12. Vybrané práce žáků
13. Vybrané tematické plány, zápisy z metodických orgánů, zápisy z třídních schůzek
14. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Řízení školy jednoznačně a výrazně pozitivně ovlivňuje kvalitu vzdělávání, a to z hlediska okamžitého stavu i z hlediska procesuálního. Pedagogický sbor je kvalifikovaný, vyvážený, řada vyučujících zejména v nižších ročnících prvního stupně má předpoklady a podmínky k dalšímu profesnímu růstu. To společně s působením výrazných pedagogických osobností a se stávajícím vedením vytváří podmínky pro zvyšování kvality vzdělávání nejen z hlediska znalostí žáků, ale také v oblasti jejich osobnostního a sociálního rozvoje.

Materiálně – technické podmínky vzdělávání umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Prostředí školy je vkusné, podnětné a účelné.

Kvalita vzdělávání je zvláště v nižších ročnících pozitivně ovlivněna úspěšnou realizací programu Začít spolu. Vzdělávání je zaměřeno nejen na plnění kognitivních cílů, ale také na utváření komunikačních a sociálních kompetencí žáků, na tvorbu jejich dovedností a na práci s informacemi. Tento trend je zatím nastolen spíše v nižších ročnících, ve vyšších ročnících dosud přetrvávají některé dlouhodobé stereotypy, které omezují prostor pro aktivní učení žáků. Celková úroveň vzdělávání v oblastech sledovaných při orientační inspekci je velmi dobrá.

Oproti stavu popsanému v předchozí inspekční zprávě se výrazně zlepšily materiální podmínky vzdělávání. Byla vybudována moderní počítačová pracovna, pěkná knihovna, nové hřiště. Došlo k částečné obměně pedagogického sboru, učitelé se ve větší míře vzdělávají a jsou stále více přesvědčeni o nutnosti demokratizovat a humanizovat styl výuky. To se projevuje patrným nárůstem její kvality zvláště, ale nejen ve třídách Začít spolu, posilováním principu kooperace a otevíráním školy veřejnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký	Z. Bělecký v.r.
Členové týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v.r.
	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht v.r.

V Praze dne 30. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 2. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Noëlle Kleinová	N. Kleinová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy-MHMP odbor školství	2003-02-24	010 489/03
MČ Praha 4, Tábořská 350, 140 45 Praha 4	2003-02-24	010 490/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Č. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány